

NAISVUORI

Näköalapaikka kaupungin sydämessä

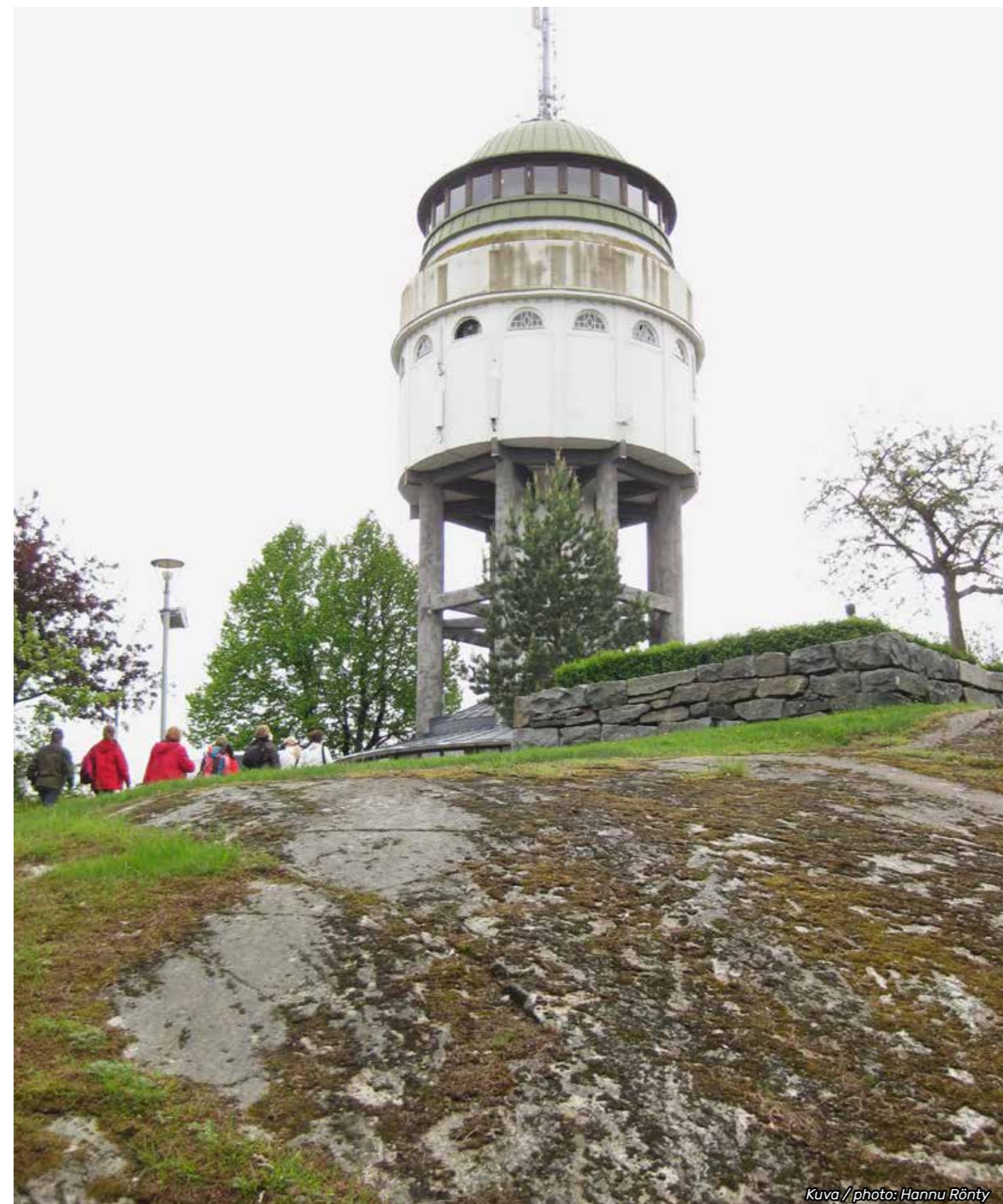
Naisvuori on kiillegneissimäki, jonka laki-alue kohoaa noin 44 m Saimaan pinnan yläpuolelle. Alueen vapautuessa mannerjäätkön alta 11 400–11 300 vuotta sitten vedenpinta oli korkealla. Tuolloin paljastuneen ylimmän rannan korkeus on suunnilleen 34 m nykyisen Saimaan pinnan yläpuolella, joten aluksi Naisvuoren huippu oli vain matala kallioluoto Itämeren muinaisen vaiheen, Yoldiameren ulapalla. Maan kohotessa ranta vetäytyi ja aallot huuhtovat rinteet avokallioiksi.

Naisvuoren laelle vuonna 1911 rakennetusta näkötornista avautuu avaria näkymiä kaupunkiin ja vesistöjen pirstomaan maisemaan. Tämä 27 metriä korkea torni suunniteltiin alkuaan vesitorniksi ja sen juurella on viihtyisä kahvila.

An observation point at the heart of the city

Naisvuori is a mica gneiss hill rising around 44m above the surface of Lake Saimaa. When the area emerged from beneath the continental ice sheet 11,400–11,300 years ago, the water level was high. The height of the shoreline revealed at that time is around 34m above the surface of Lake Saimaa. Therefore, the top of Naisvuori hill began as a low rocky islet in the Yoldia Sea, during the ancient phase of the Baltic Sea. As the land uplifted, the shoreline retreated and the waves washed the slopes into open rock faces.

Wide views over the city and landscape fragmented by waterways open out from the observation tower, built in 1911 on Naisvuori hill. This 27 metre-tall tower was originally designed as a water tower and has a cosy café at its base.

Liuskeisuuden suuntainen jäätikön sileäksi hioma luoteisrinne

The northwest slope eroded smooth by the glacier runs in the same direction as the schistosity of the rock.

Naisvuoren jyrkkää kaakkoisrinnettä, jossa kiillegneissin rakenne ja liuskeisuuden suunta erottuvat hyvin.

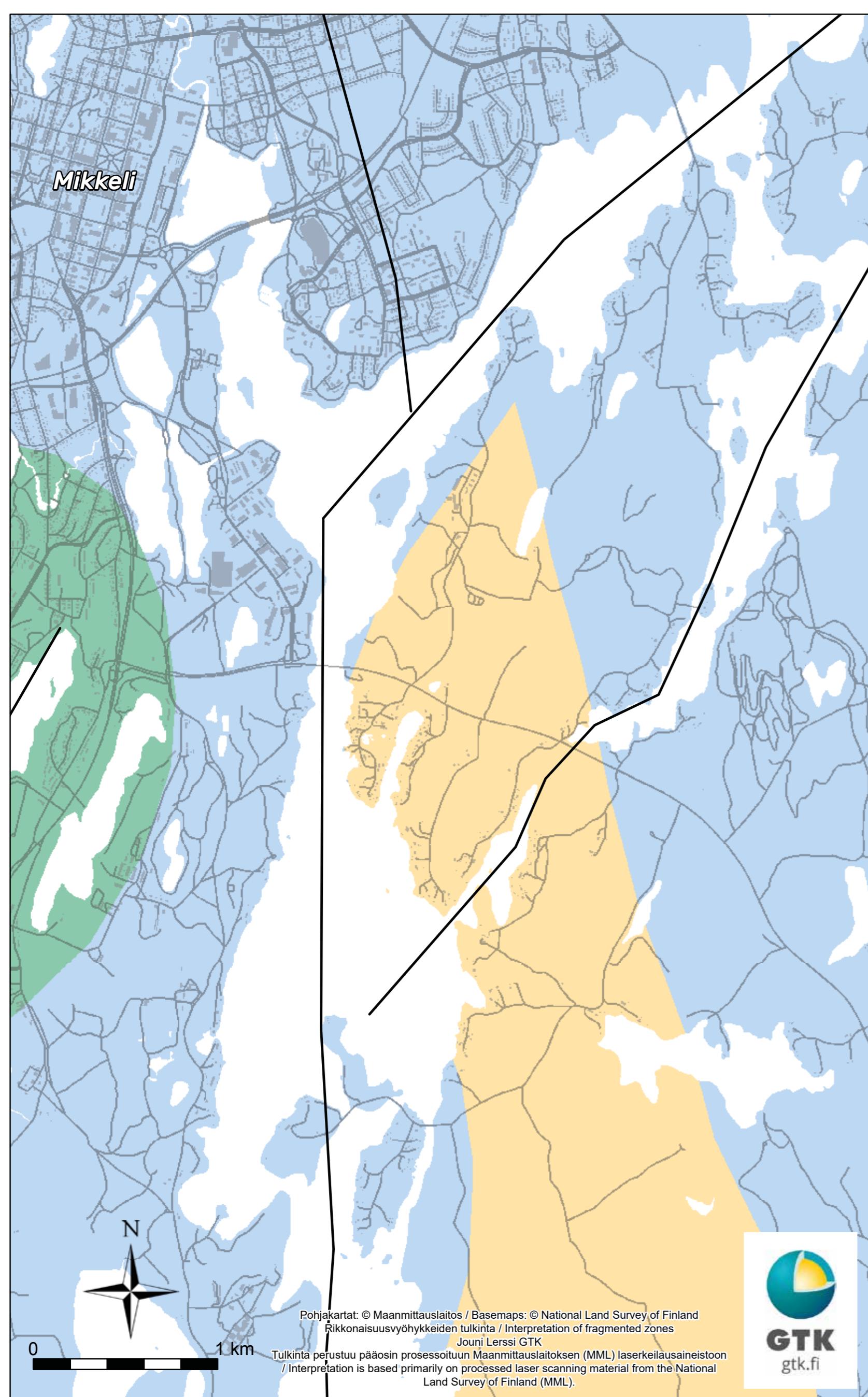
The steep southeastern slope of Naisvuori hill, where the structure of the mica gneiss and the direction of the schistosity are distinct.

Naisvuoren laelle johtava tie kiertää loivan luoteisrinteen kautta. Kaakon suunnasta laelle pääsee jyrkkiä kiviportaita. Portaiden rakentamisen yhteydessä kallioseinämää on louhittu jonkin verran. Louhituissa leikkauksissa kiillegneissin rakenne ja liuskeisuuden suunta erottuvat hyvin. Liuskeisuudella tarkoitetaan suuntaa, jonka mukaisesti kivi lohkeaa levymäisiksi kappaleiksi.

Mäen loiva luoteisrinne on siis samansuuntainen kiillegneissin liuskeisuuden kanssa, kun taas jyrkkää kaakkoisrinne on syntynyt liuskeisuutta vastaan kohtisuoran rakoin ja mäen yli kohti kaakoa virranneen mannerjäätkön louhinta- ja kulutustyön tuloksena.

The road that leads to the top of Neitvuori hill goes through the northwestern slope. From the southeast there are steep stone stairs. During the construction of the stairs, the rock wall was quarried in some places. The mica gneiss' structure and direction of schistosity are clearly discernible in cross-sections of the southeastern side. Schistosity means the direction in which the rock splits into plate-like pieces.

The hill's gentle northwest slope follows the same direction as the schistosity of the mica gneiss, while the steep southeastern side runs against the schistosity as a result of perpendicular cracking, and plucking and erosion by the continental ice sheet, which moved over the hill towards the southeast.

Mikkelin kallioperä

Mikkelin kallioperäkartassa vanhimpien kiviä ovat kiilegneissit. Ne olivat alkuaan muinaisen merenpohjan savea, joka muokkautui kiilegneissiksi noin 1900 miljoona vuotta sitten tapahtuneessa vuorenpoimutuksessa. Meriympäristön samoihin aikoihin kerrostuneet tuliperäiset eli vulkaaniset kivilajit muodostavat kiilegneissin joukkoon kapeita ja tummasävyisiä kivilajijaksoja. Vuorenpoimutukseen liittyi myös laaja-alaisia, syvällä tapahtunutta maankuoren sulamista. Tämän kivisulan eli magman hidasta kiteytymisen johti noin 1880 vuosimiljoona sitten erilaisten syväkivien kuten granodioriittiin ja kvartsidioriittiin syntynn. Saimaan järvialueen rikkonaisuus johtuu aluetta lävitästä kallioperän heikkousvyöhykkeistä eli ruhjeista, murroksista ja siirroksista. Ne kuvaavat vesialueiden muodossa sekä kapeita salmia ja lahtia reunustavia jylhiä kalliojyrkänteitä.

Mikkeli bedrock

The oldest rocks in Mikkeli's bedrock map are mica gneisses. They were originally clay from the ancient seabed, transformed into mica gneisses during the mountain folding which occurred 1,900 million years ago. Volcanic rocks deposited in layers in the marine environment at approximately the same time form narrow and dark stretches of rock along with the mica gneiss. Mountain folding was also associated with extensive, deep melting of the earth's crust. This slow crystallization of this molten rock, known as magma, led to the formation of various plutonic rocks such as granodiorite and quartz diorite approximately 1,880 million years ago. The fragmented nature of the area around Lake Saimaa is due to weakness zones in the bedrock, or faults, and fractures, which run through the area. These weaknesses are visible as the bodies of water in the area, and as steep rock scarps which border the straits and bays.

Yleistetyt kivilajit / Generalised rock types (ikä mrd. vuotta / Ga)

- Kallioperän rikkonaisuusvyöhykkeet / Fragmented zones in the bedrock
- Kiilegneissiä / Mica gneiss (1.90-1.88)
- Vulkaanisia kiviä / Volcanic rocks (1.90-1.88)
- Granodioriitti, kvartsidioriitti / Granodiorite, quartzdiorite (1.89-1.87)
- Vettä / Water

Mikkelin maaperä

Kiinteää kallioperää peittää reikäisenä huntasella irtaimista maalajeista koostuva maaperä, joka on syntynyt viimeksi kuluneiden 20 000 vuoden aikana mannerjäätikön kuluttavien ja kerrostavien prosessien sekä jäätikön sulamista seuranneiden rannansirytymisen, jokieroosion ja soistumisen tuloksena. Mikkelin maaperäkarttaa hallitsevat hiekasta koostuva, pohjois-eteläsuuntainen harjujakso ja mannerjäätikön puhdistamat kallioalueet. Kartan koillisosasta hahmottuu, että moreenista koostuvien drumliniselänteiden aines on kerrostunut "kalliopään" taakse.

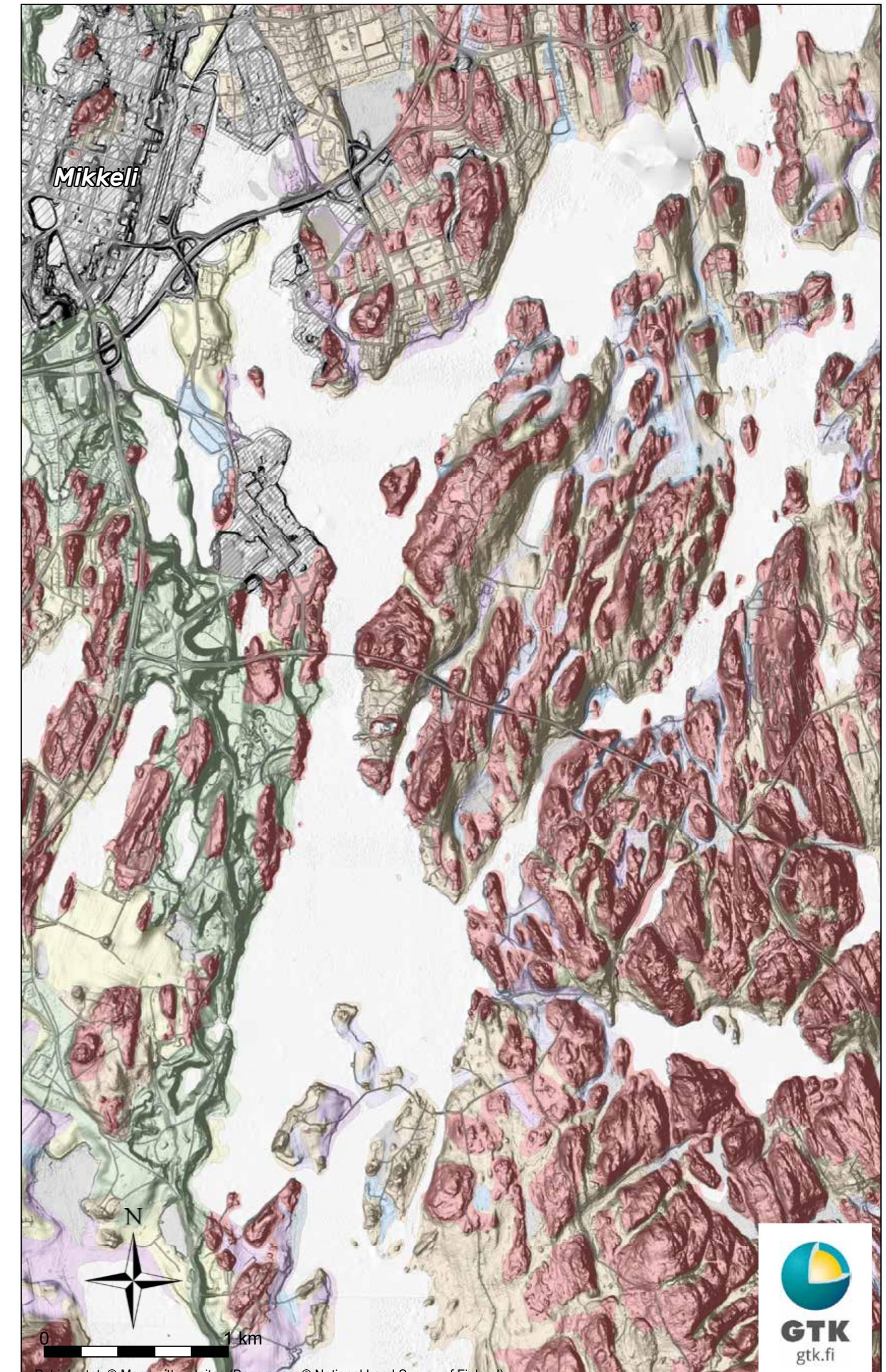
Quaternary deposits in Mikkeli

The solid bedrock is covered by a discontinuous veil of loose superficial deposits which have evolved over a period of 20,000 years as a result of ice sheet erosion and deposition processes, and shoreline displacement, river erosion and paludification following the melting of the ice sheet. Mikkeli's map of quaternary deposits is dominated by the north-south stretch of sandy eskers and rocky areas cleaned by the continental glacier. To the northeast of the map you can see that the material of the drumlin plains, which consist of moraine, has been deposited behind a rocky formation.

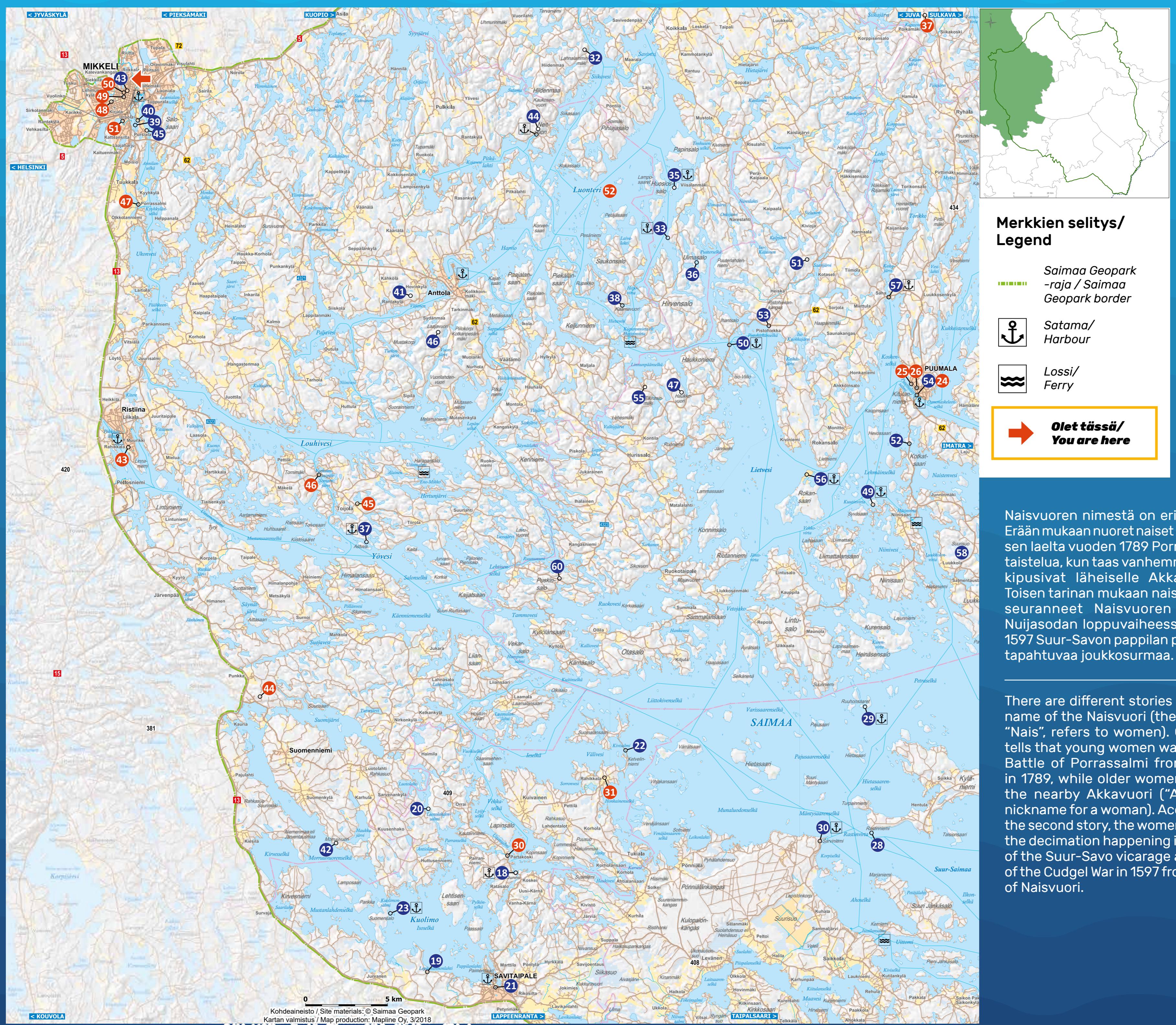

Mikkelin alue paljastui mannerjäätikön alta noin 11 300 vuotta sitten Itämeren Yoldiamerivaiheessa, jolloin mannerjäätiköstä purkautui paljon sulamisvesiä ja vedenpinnan taso oli korkeammalla kuin nykyisin. Kaihunharjun kerrostamisen lisäksi sulamisvesien voimakas virtaus ja veden mukana kulkeutunut kivilaines uursivat Pursialan hiidenkirnut (geokode 45).

The Mikkeli region emerged from underneath the continental ice sheet around 11,300 years ago during the Baltic Sea's Yoldia Sea phase, when large quantities of meltwater were released from the ice sheet and the water levels were higher than they are today. In addition to the deposition of Kaihunharju, the powerful flow of the meltwater and the rocky material transported along with it carved out the Pursiala pothole (geocode 45).

Kalliopaljastuma tai ohut maapeite / Bedrock at or near the surface	■ Savi / Clay
Moreeni / Till	■ Liejusavi / Gyttja clay
Hiekka / Sand	■ Lieju / Gyttja
Karkea hieta / Coarse silt	■ Turve / Peat
Hieno hieta / Fine silt	■ Täytämaa / Artificial ground
Hiesu / Finest silt	■ Kartioittamatton / Unmapped area
	□ Vesi / Water

Saimaa Geopark kohteet Mikkeliin / Saimaa Geopark sites in Mikkeli

GEOKOHTEET / GEOSITES:

- 37 Astuvansalmen kalliomaalaukset / Astuvansalmi rock paintings
- 38 Kaarnavuoren kalliojyrkänne ja -lippa / Kaarnavuori overhanging cliff
- 39 Kaihunharjun harjumaasto / Kaihunkarju esker terrain
- 40 Mikkelipuisto harjusealan vieressä / Mikkelipuisto park next to the esker ridge
- 41 Matinnäen drumlinikilpi / The Matinmäki drumlin shield
- 42 Morruvuoren rapakiviset jyrkänteet / Rapakivi scarps at Morruvuori
- 43 Naisvuoren maisemakalliot / Scenic outcrops at Naisvuori
- 44 Neitvuoren kalliomaasto / Rocky terrain at Neitvuori
- 45 Pursialan hiidenkirnu / Pursiala pothole
- 46 Rakokallio, kallion halkeama / Rakokallio bedrock crack

LUONTO JA KULTTUURIKOHTEET / NATURAL AND CULTURAL SITES:

- 43 Brahelinnan rauniot / Brahelinna ruins
- 44 Kauriansalmen näkötorni / Kauriansalmi observation tower
- 45 Pien-Toijolan talonpoikaismuseo / Pien-Toijola open-air museum
- 46 Varkantaipaleen kanava / Varkantaipale Canal
- 47 Porrassalmen museotie / Porrassalmi museum road
- 48 Suur-Savon museo / Suur-Savo museum
- 49 Mikkelin taidemuseo / Mikkeli art museum
- 50 Päämajamuseo / Headquartes museum
- 51 Urpolan luontokeskus / Urpolo nature centre
- 52 Luonterin järvialue / Luonteri lakeland area

Mikkeli on ollut asuttu jo 4000–2000 eaa. Arkeologisia kaivauksia on tehty muun muassa Tuukkalan, Visulahden ja Kenkäveron ikaikaisilla asuinpaikoilla. Seudun merkitys nousi kuitenkin vasta 1700-luvulla Vanhan Savontien ja Savon Prikaatin perustamisen ansiosta.

Mikkeli kaupunki perustettiin 7. maaliskuuta 1838. Ensimmäisen vaakunansa kaupunki sai helmikuussa 1842. Kaupungin asemakaavan suunnitteli C.L. Engel. Venäjän sodan 1788–90 aikana Mikkeliin merkitys korostui liikenneyhteyksien solmukohtana ja strategisesti tärkeänä paikkana. Vuonna 1789 Mikkeliin kirkonkylän eteläpuolella käytäti kuuluisa Porrassalmen taistelu, jossa ruotsalaiset ja suomalaiset saivat torjuntavaikeuden venäläisistä.

Historialtaan Mikkeli tunetaan etenkin sotien päämajakaupunkina. Ensimmäisen kerran Mikkeli toimi päämajakaupunkina sisällissodan loppuvaiheessa 11.4.–16.5.1918, jolloin hallituksen joukkoja johtanut kenraali Mannerheim siirsi päämajan Pohjanmaalta Mikkeliin.

Marraskuussa 1939 alkanut talvisota merkitsi Mikkeliille keskeistä asemaa, kun armeijan päämaja siirrettiin sinne. Mikkeli oli päämaja myös jatkosodan aikana 25.6.1941–19.9.1944. Viimeiset pääesikunnan osastot poistuivat kaupungista kesällä 1945.

The Mikkeli region has been settled since 4,000–2,000 BCE. Archaeological excavations have been carried out at ancient dwelling sites at Tuukkala, Visulahti and Kenkävero. The region did not become significant until the 18th century when the Vanhan Savontie road and Savon Prikaati brigade were established.

The town of Mikkeli was founded on 7 March 1838. The town received its first coat of arms in February 1842. The town plan was designed by C.L. Engel. During the war with Russia from 1788–90, Mikkeli's significance grew as a result of its importance as a transport hub and strategic location. In 1789, the famous battle of Porrassalmi took place to the south of the Mikkeli parish, where Swedes and Finns successfully defended their position against the Russians.

Historically, Mikkeli is known in particular for its role as a headquarters in Finland's wars. The first time that Mikkeli acted as a headquarters was during the final phase of the Civil War from 11.4. – 16.5.1918, when the government's troops, led by General Mannerheim, moved their headquarters from Ostrobothnia to Mikkeli.

The Winter War, which began in November 1939, saw Mikkeli take up a central position as the army's headquarters were relocated there. Mikkeli was also the headquarters during the Continuation War, which lasted from 25.6.1941–19.9.1944. The last main headquarters' departments left the town in summer 1945.

**SAIMAA
GEOPARK
FINLAND**

MIKELI

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Europassa investoi maaseutualueisiin

LÖYDÄ SAIMAAN KÄTKETYT AARTEET!

DISCOVER THE HIDDEN TREASURES OF LAKE SAIMAA!

Saimaa Geopark kertoo Saimaan vesistöläabyrintin tarinan sen alkuperästä miljonojen vuosien takaa aina tähän hetkeen asti. Saimaa Geoparkin kohteet tuovat tämän ainutlaatuisen tarinan näkyväksi nykypäivän retkeilijöille.

Muinaismeren muistoja rantakallioissa

Saimaan ikivanha kallioperusta sai alkunsa muinaismeren pohjalla noin 1900 miljoonaa vuotta sitten. Kallioperä muovautui aikojen kuluessa; muinaismeri väistyi, nykyisen Saimaan kohdalle kohosi korkea vuoristo, kivimassat kiteytivät sen uumenissa gneisseiksi ja graniiteiksi, ja vähitellen vuosimiljonojen aikana vuoristo kului pois. Graniittiperheen nuorimmaisena kiteytyi rapakivi, joka tunnetaan suomalaisella nimellään maailmanlaajuisesti. Nykyisin vuoriston pohja rikkonaisuuusvyöhykkeineen näkyy Saimaan selkiä rajaavina ja rikkovina kalliosaarina ja -jyrkkästeinä.

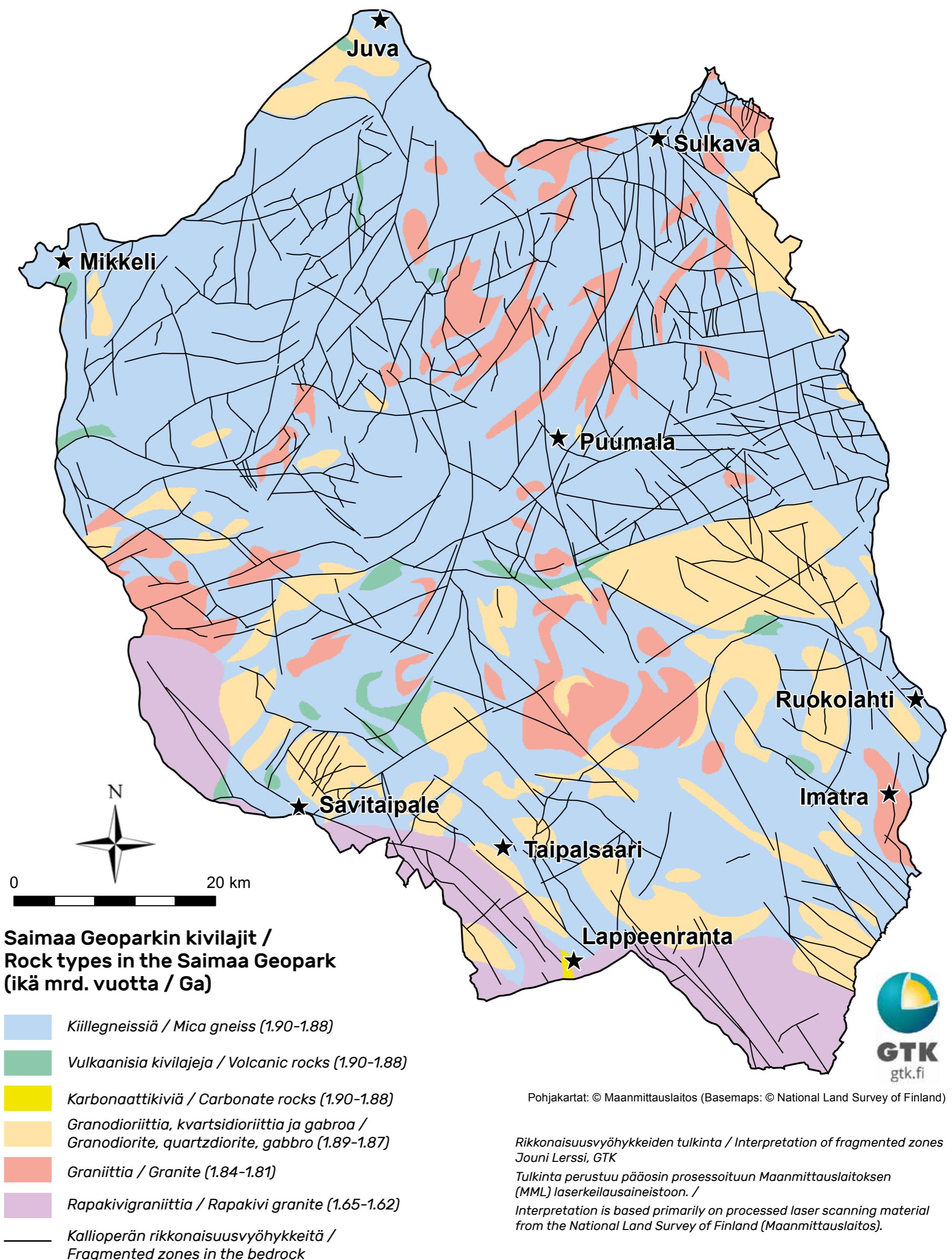
Neitvuori (geokohde 44) Mikkeliä on kallioperän heikkousvyöhykkeiden rajaamaa jyrkkä kallioalue. Neitvuoren laelta avautuu upea maisema sokkeloiselle Luonterieille.

Neitvuori (geosite 44) in Mikkeli is a steep rocky area bordered by weak zones in the bedrock. The summit of Neitvuori boasts fantastic views over labyrinthine Luonteri.

Saimaa Geopark tells the story of Lake Saimaa's extensive labyrinthine watercourse from its beginnings millions of years ago to the present day. Saimaa Geopark's sites make this unique story visible to today's hikers.

Remnants of an ancient sea left on the shore cliffs

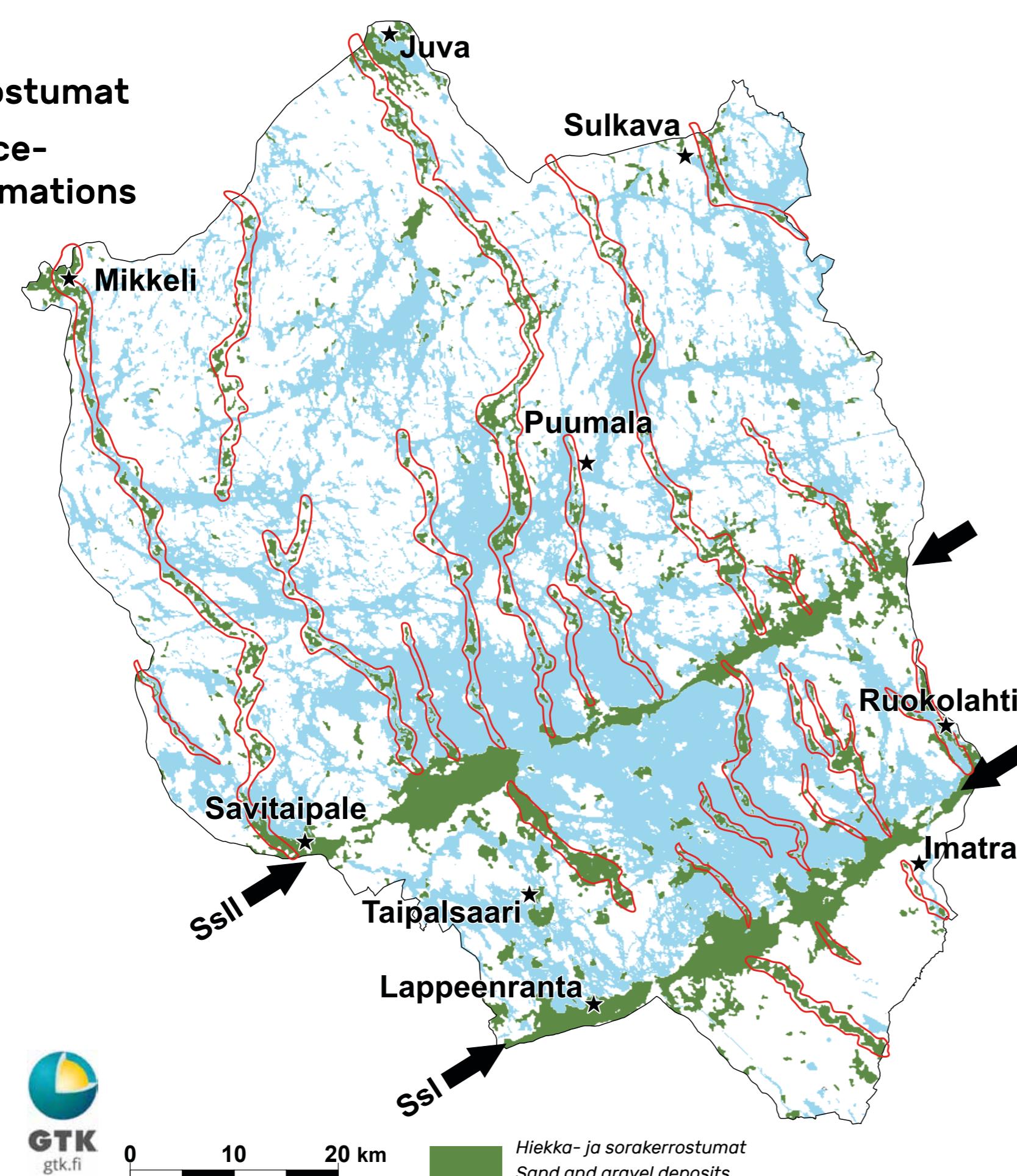
The primeval rock foundations of the Saimaa region were born at the bottom of an ancient sea approximately 1,900 million years ago. The bedrock was formed over time; the ancient sea withdrew and a high mountain range rose in the Saimaa area. Deep in the foundations of the mountains, magma crystallised to form gneisses and granites, and gradually the mountains eroded away. The youngest of the granite family is rapakivi, which is known globally by its Finnish name. Nowadays the roots of the mountains with their fragmented zones are visible in rocky islands and cliffs, which border and dot the Saimaa lakeland scenery.

Mannerjäätikön muokkaama maisema

Saimaan maisema muokkautui nykyiselleen viimeisimmän jäätikön aikana. Jäätikön jälkiä ovat mm. mahtavat Salpausselkien reunamuodostumat, jotka näkyvät avaruuteen saakka. Ne kerrostuvat sorasta ja hiekasta sulavan mannerjäätikön reunan eteen. Kohtisuoraan Salpausselkiä muodostuvat harjuselänteet, jotka kulkevat luoteesta kaakkoon pitkinä, katkonaisina nauhoina läpi Geopark alueen.

**Harjut ja
reunamuodostumat**
Eskers and ice-
marginal formations

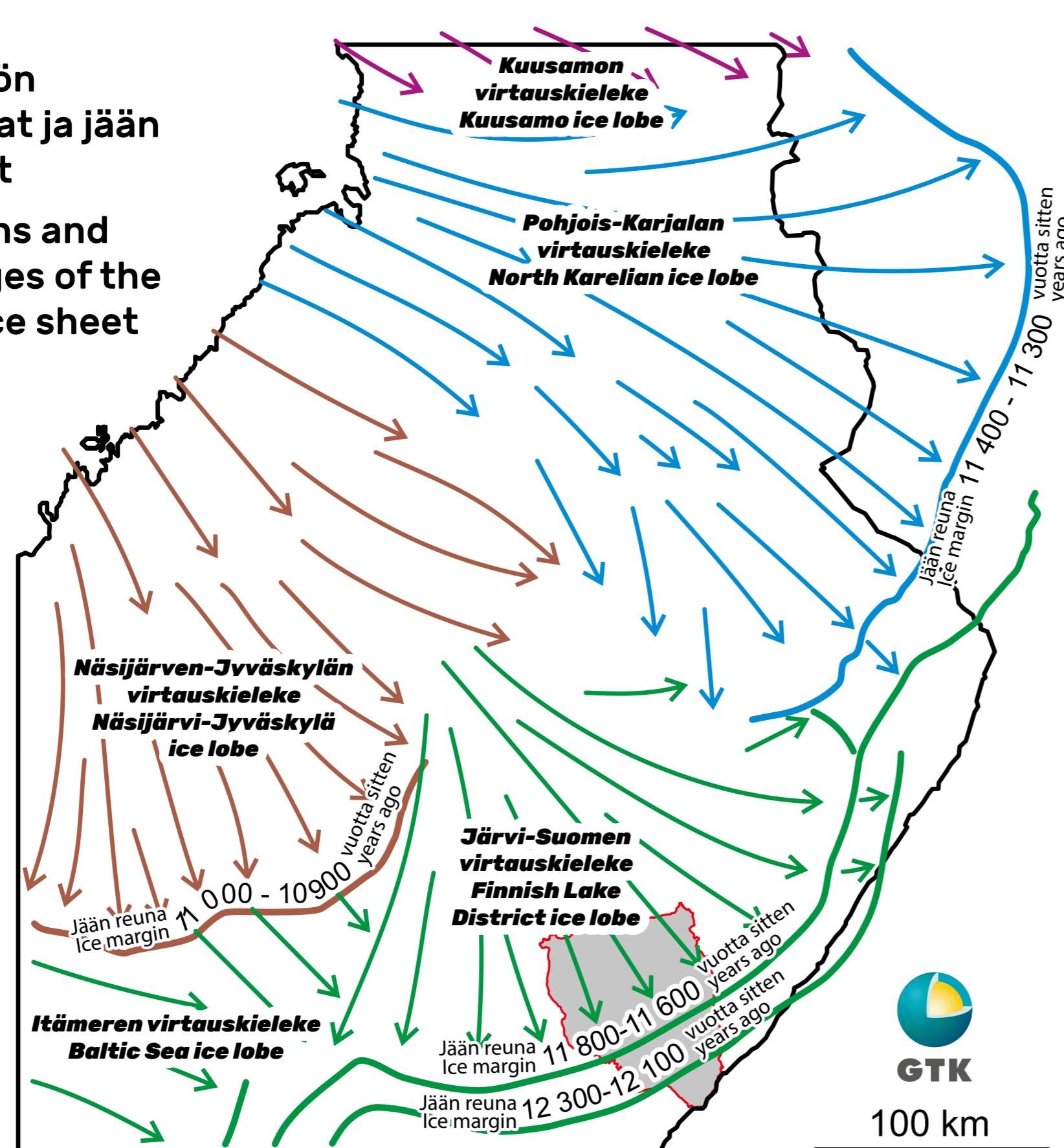

Karttaan punaisella rajatut harjuselänteet linjaavat sulavan jäätikön alla virranneiden sulamisvesien pääreitit. Kohtisuorassa niihin nähden ovat Salpausselken reunamuodostumat (mustien nuolien osoittamat Ssi ja SsII), jotka koostuvat jäätikköjokien kerrostamista deltaista ja jäätikön reunaan kerrostuneista moreeniselänteistä.

Esker chains marked on the map with red lines indicate the main routes of meltwaters beneath the melting ice sheet. Perpendicular to those are the Salpausselkä ice-marginal formations (Ssi and SsII shown with black arrows) which consist of glaciofluvial deltas and end moraines deposited on the ice margin.

**Mannerjäätikön
virtaussuunnat ja jään
reuna-asemat**

**Flow directions and
marginal stages of the
continental ice sheet**

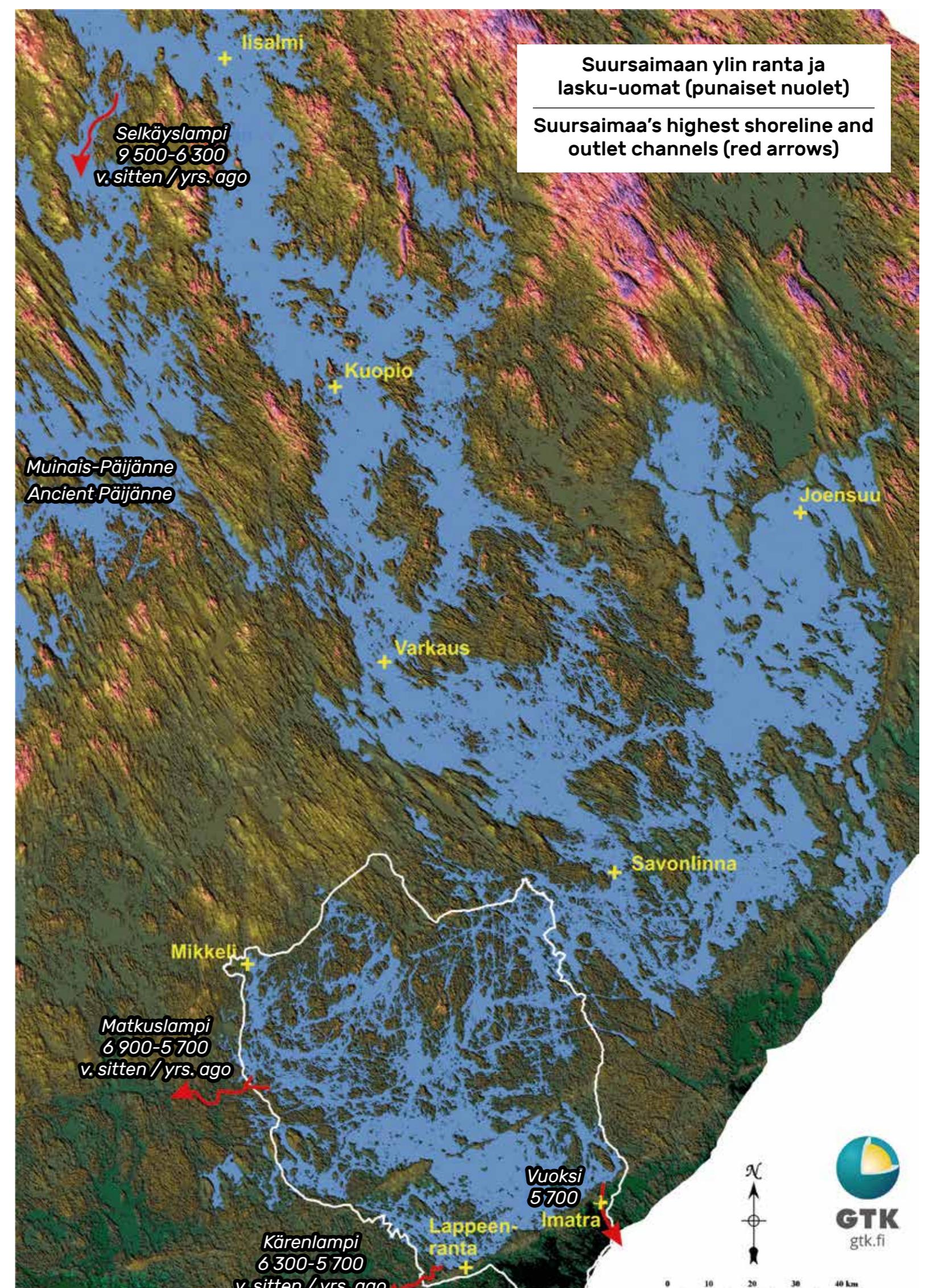

Jääkauden lopulla sulavan mannerjäätikön reuna jakaantui virtauskieleiksi. Salpausselkä I kerrostui Järv-Suomen virtauskieleekseen reunaan 12 300-12 100 vuotta sitten ja Salpausselkä II 11 800-11 600 vuotta sitten.

At the end of the ice age, the edge of the melting ice sheet separated into ice lobes. Salpausselkä I deposited on the margin of the Finnish Lake District ice lobe 12,300-12,100 years ago and Salpausselkä II 11,800-11,600 years ago.

Landscape shaped by a continental ice sheet

The Saimaa region was shaped into its current form during the last ice age. It left behind massive ice-marginal formations, the Salpausselkä ridges, which are visible even from space. They were formed when gravel and sand was deposited at the edge of the melting continental ice sheet. The Salpausselkä are crossed by long and discontinuous chains of steep esker ridges, which link the northern and southern parts of the Saimaa Geopark.

Laajimmillaan Suursaimaa -vaiheessa Saimaa ulottui Ensimmäiseltä Salpausselältä aina Pohjois-Savoon asti.

At its greatest stage during the Greater Saimaa era, Saimaa extended from the First Salpausselkä to Northern Savo.

Vuoksi muuttaa Saimaan kehityksen suunnan

Saimaa Geopark alueen vapautuminen mannerjäätikön alta kesti noin tuhat vuotta. Alue oli osana Itämeren muinaisia järv- ja merivaiheita ennen kuroutumistaan itsenäisiksi järvialtaaksi. Noin 11 000 vuotta sitten vedenpinta oli eteläisellä Saimalla paljon alempaan kuin nykyisin, mutta epätasainen maankohoaminen ja siitä aiheutunut maankuoren kallistuminen kaakkoon sekä ensimmäisen lasku-uoman pohjoinen sijainti vaikuttivat siihen, että rannoille alkoi tulvia vettä. Saimaa oli laajimmillaan Suursaimaa-vaiheessa. Vuoksen puhkeaminen 5 700 vuotta sitten muutti Saimaan kehityksen suunnan. Vedenpinta laski muutamia metrejä ja Vuoksi alkoi säädellä Saimaan ja koko Itä-Suomen järvimaiseman kehitystä. Nykypäivän retkeilijälle Saimaan monivaiheinen historia erottuu mäestä eri korkeustasoilla olevina muinaisrantoina.

The River Vuoksi changes the direction of Saimaa's development

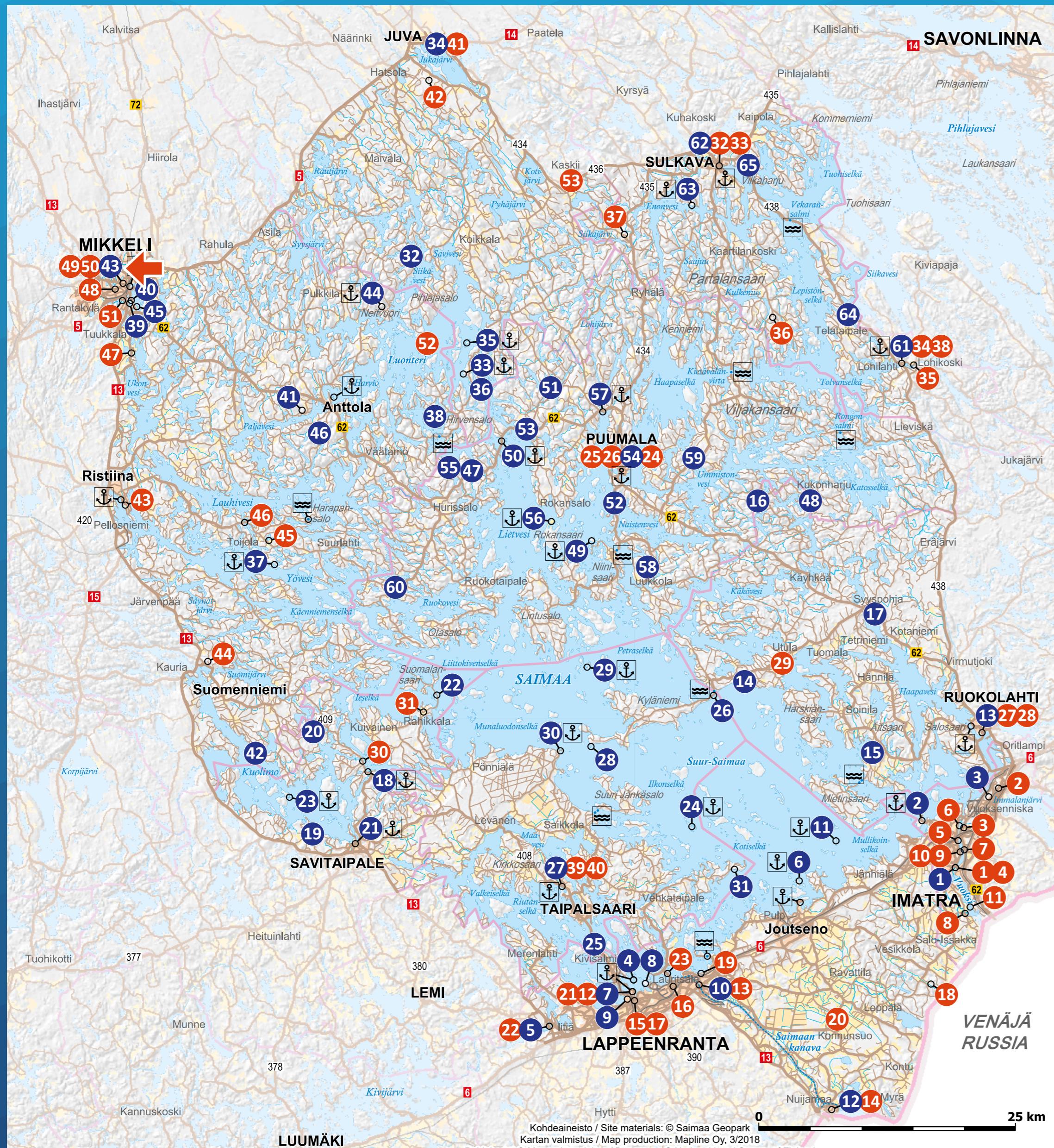
The Saimaa Geopark region was freed from underneath the continental ice sheet over a period of approximately one thousand years. The area was part of the Baltic Sea's ancient sea and lake phases, before isolation and its development into an independent lake system. Around 11,000 years ago the water level in southern Saimaa was much lower than it is today, but due to uneven land uplift and tilting, the water level began to rise and shores were flooded. This Saimaa stage is called the Greater Saimaa era. The birth of the River Vuoksi 5,700 years ago changed the direction of Saimaa's development. The water level dropped a few meters and Vuoksi started to regulate the development of Lake Saimaa and the entire Eastern Finland lake landscape. Hikers of today can distinguish Saimaa's multi-stage history in the shapes of the raised beaches at different altitudes.

Saimaalla on eletty tuhansia vuosia

Jääkauden perintöön Saimaaseen jäi erityksiä mm. saimaannorppa ja Saimaan järvilohi, jotka ovat nykyisin määritellyt uhanalaisiksi. Ihmiset viihtyivät Saimaalla jo kivikaudella asuttaneiden Saimaan muinaisia hiekkarantoja. Useasta paikasta Saimalta on löydetty kalliomaalauskia, viestejä esihistoriallisen ajan asukkailta meille nykyihmisille.

Thousands of years of habitation around Lake Saimaa

As legacy of the isolation brought about by the ice age, Lake Saimaa still has rare endemic species, such as the Saimaa ringed seal and landlocked salmon. The Saimaa region and its sandy shores attracted human settlements already in the Stone-Age, as a reminder of which impressive rock paintings can still be found on cliffs and rocks.

GEOKOHTEET / GEOSITES:

IMATRA	29 Ruuhonsaaret 30 Sarvinieme 31 Pähänieme
1 Imatrankoski, Kruununpuisto	
2 Lammasaari	
3 Vuokkenniska	
JYVÄSKYLÄ	
4 Enkelinpää	
5 Kariheikka	
6 Juvan keskusta / Jyväskylä centre	
7 Raintsaari	
8 Sarkaslampi	
MIKKELI	
37 Astuvansalmi	
38 Kaarnavuori	
39 Kaiunharju	
40 Mikkeliupisto	
41 Matinmäki	
42 Morruvuori	
43 Naisvuori	
44 Neitvuori	
45 Pursialan hiidenkirnu / Pursiala pothole	
46 Rakokallio	
PUUMALA	
47 Haukkuvuori	
48 Kukonharjun kanava / Kukonharju Canal	
49 Liethalanniemi	
50 Lietvesi	
51 Loketononkalo	
52 Norppapalkku	
53 Pistoikkia	
54 Puurmalansalmi	
55 Räkäkivet	
56 Rokansaari	
57 Sahanlahti ja Tupavuori	
58 Suurisuuo	
59 Syrjäläsmi	
60 Töllenvuori	
SULKAVA	
61 Lohilähti	
62 Sulkavan keskusta / Sulkava centre	
63 Pisamalahden linnavuori / Pisamalahdi hill fort	
64 Telataipaleen kanava / Telataipale Canal	
65 Vilkaharju	

Merkkien selitys/ Legend

	Satama/ Harbour
	Lossi/ Ferry

Olet tässä/
You are here

LUONTO JA KULTTUURIKOHTEET / NATURAL AND CULTURAL SITES:

IMATRA	LAPPEENRANTA	PUUMALA	TAIPALSAARI
1 Imatran Valtionhotelli	12 Lappeenrannan linnoitus: Etelä-Karjalan museo ja taidehuone / The Fortress of Lappeenranta: the South Karelia Museum and Art Museum	24 SS Wenko Puumalan satamassa / SS Wenko in Puumala harbour	39 Röytyn kotiseututalo / Röyttä home museum
2 Kolmen Ristin Kirkko / Church of the Three Crosses	13 Saimaan kanava: Kanavamuseo / Saimaa Canal: Canal museum	25 Salpalinjan bunkkeri Puumalan keskustassa / Salpalinjan defence line bunker in Puumala	40 Taipalsaaren puukirkko / Taipalsaari wooden church
3 Pyhän Nikolaoksen kirkko ja vedenpyhiyspuisto / St. Nicholas church and water sanctuary park	14 Nuijamaan kirkko / Nuijamaa church	26 Puumalan kirkko / Puumala church	41 Juvan museo / Jyväskylä museum
4 Imatran voimalaitos / Imatra hydroelectric powerplant	15 Lappeen kirkko / Lappee church	27 Ruokolahden kotiseutumuseo / Ruokolahti home museum	42 Pattoin talonpoikaimuseo / Heritage house of Pattoi
5 Saimaa Geopark opastuskeskus, Imatran taidemuseo ja kaupunginmuseo / Saimaa Geopark Visitor Centre, Imatra Art Museum and Town Museum	16 Lauritsalan kirkko / Lauritsala church	28 Ruokolahden kirkko / Ruokolahti church	53 Kaskiin maisema-alue / Kaski landscape area
6 Teollisuustyöväen asuntomuseo / Industrial Workers' Housing Museum	17 Raatiuhione / Town hall	29 Utulan maisema-alue / Utula landscape area	KIILTI
7 Veteraanipuisto / Veteran park	18 Kuurmanpohjan-Saarenojan kivikautinen asutus / Kuurmanpohja-Saarenoja Stone-Age dwelling sites	SAVITAIPALE	
8 Vallinkosken kulttuurimaisema / Vallinkoski cultural landscape	19 Murheistenrannan kivikautinen asuinpaikka / Murheistenranta Stone-Age dwelling site	30 Partakosi	39 Brahelinnan rauniot / Brahelinna ruins
9 Hiljan pihä / Hilja's heritage park	20 Konnunsuon maisema-alue / Konnunsuo landscape area	31 Rahikkalan tuulimylly ja kylämiljö Kuivasensaarella / Rahikkala old windmill and village in Kuivasensaari	40 Kauriansalmen näkötorni / Kauriansalmi observation tower
10 Vedenalaiset kohteet: Linnankosken voimalaitos / Underwater sites: Linnankoski powerplant	21 Rapasaaren rautatieasema / Rapasaari old railway station		41 Pien-Toijolan talonpoikaimuseo / Pien-Toijola open air museum
11 Vedenalaiset kohteet: Vallinkosken hiidenkirnut / Underwater sites: Vallinkoski potholes	22 Rutolan ylivientilaitos / Rutola old logging place		42 Varkaantaipaleen kanava / Varkaantaipale Canal
	23 Kaukan teollisuusympäristö, Kanavansuun ja Mälkiän asuinalueet / Kaukaa industrial environment, canal and Mälkiä old neighbourhood		43 Porrassalmen museotie / Porrassalmi museum road
			44 Suur-Savon museo / Suur-Savo museum
			45 Mikkelin taidemuseo / Mikkeli art museum
			46 Päämajamuseo / Headquarters museum
			47 Urpolan luontokeskus / Urpolo nature centre
			48 Luonteterminä / Luonteterminä
			49 Luontekenttä / Luontekenttä
			50 Luontekenttä / Luontekenttä
			51 Luontekenttä / Luontekenttä
			52 Luontekenttä / Luontekenttä

RETKEILIJÄN ETIKETTI

Luonnossa liikkujan yleiset ohjeet

1. Suojele luonto- ja ympäristöä omalta osaltasi.
2. Anna eläinten ja kasvien olla rauhassa omassa ympäristössään.
3. Anna muidenkin nauttia luonnon rauhasta, vältä äänekästä toimintaa.
4. Siivoa aina jälkeesi ja tuo kaikki roskat ja muut tavarasi pois maastosta.

Tulenteko

Nuotiotulen sytyttäminen on sallittu vain retkipohjoiden rakennettuilla tulipaikoilla. Poltopuukatoksen puitut on tarkoitettu retkeilijöiden käyttöön. Kun sytytät tulen, huolehdi myös sen sammuttamisesta.

VISITOR ETIQUETTE

General instructions for exploring nature

1. Do your part to protect nature.
2. Do not disturb wild animals or plants.
3. Let other people enjoy the peace and quiet of nature too.
4. Always clear away your own rubbish and do not leave other items behind.

Lighting a Campfire

Campfires are only permitted at the designated campfire sites. The firewood in the firewood shelters is intended for use by visitors. If you light a campfire, also make sure you put it out.

"Geoparkin kävijä, tunnioita luontoa, älä aiheuta häiriötä meille asukkaille tai likaa kotiamme!"

"Visitors to Saimaa Geopark: please respect nature and do not litter!"

Lisää tietoa / more information:
www.saimaageopark.fi

